

תערוכת הבקר הראשונה במרחב אגודת "און"

אלי סמסון, שה"מ – המח' לבקר

■ **קבוצה 2:** קבוצת הפרים הצעירים. באגודת "און" נמצאים כרגע מספר פרים צעירים, שבנותיהם הראשונות המליטו והתחילו לחלוב. בנות אלה רצינו להציג על מנת לראות את הנכס התורשתי שמורשים פרים אלה, שהם "אבות עדר העתיד" שלנו. במשקים **בית-אלפא, מזרע ויפעת** נמצאות הבנות הרבות ביותר מבנות פרים אלה, לכן הם נבחרו כמשתתפים בתצוגה.

■ **קבוצה 3:** קבוצת רשות בה יציג כל משק **קבוצת פרות נבחרות** לפי ראות עיניו, קבוצה שהוא רואה בה השג טיפוחי של המשק.

ביום חמישי, 2 באוקטובר 1958 התאספו כ־120 בוקרים ויצאו לבית-אלפא. רפתי בית-אלפא קשרו את הפרות המוצגות לגדר של חצר הרפת. אלי סמסון פתח והסביר את מטרות התערוכה ואת אופן הביצוע: ...לקחנו על עצמנו משימה אירגונית כבדה ברצותנו לסייר ולשפוט בעין פקוחה כ־120 פרות בשלושה משקים מרוחקים אחד מן השני ובפריה של "און". ...מבקשים לשמור על החלוקה לקבוצות: קבוצה ראשונה אוטובוס של ברונו מהזרע; קבוצה שניה אוטובוס של מרדכי ולך (מלען) מגניגר; קבוצה שלישית, קבוצת הרכב הפרטי. חיים וקסמן ז"ל מספר על הפרות של בית-אלפא המוצגות בתערוכה. קבוצת הרשות היא משפחת פרות ממוצא מקומי (ערבי) בהכלאה הולדנית, משפחת "דורביה" לדורותיה. קבוצת בנות גיל וקישון מצטיינת במבנה גדול ונאה, טיפוסית לרפת בית-אלפא, שהיא אחת המצטיינות בארץ. קבוצת בנות הפרים הצעירים סבלה בעת גידולה ממחלה והדבר מורגש על הפרות.

מה שותים בוקרי העמק?

כל אחד מהמשקים הגיש לבוקרים האורחים משקה קל ומרענן. לימונדה, טמפו, אורנג'דה, בירה. אף משק לא הגיש... חלב.

תערוכות בקר בארצות הבקר הוותיקות ובעלות המסורת הן דבר נפוץ ולא יוצא דופן. מדי פעם מתאסף קהל הבוקרים לחזות בהשגי הטיפוח של ארצו. פרות, פרים ובני-בקר מוכתרים בפרסים וציונים, ערכם של בעלי הפרסים עולה מעלה ומעלה וכל הארץ מדברת בשבחם. בארץ, עם כל ההשגים הטיפוחיים והמקצועיים אשר הושגו, עם השינוי הרב בתנובת החלב ובמבנה גוף הפרות לא התקיימה עד עתה תערוכת בקר גדולה, עם עשרות פרות ממקומות שונים מרוכזות במקום אחד, אליו יבואו בוקרים מכל הארץ לשפוט, להשוות ולהעריך את הבקר. קשיים אירגוניים וכספיים מנעו את הדבר עד כה.

הוועדה האזורית של הבוקרים בעמק יזרעאל יזמה צורה של תערוכת בקר, בה במקום לטלטל ולהעביר את הבקר – יעשו-נא הבוקרים את הטיול ברחבי העמק, יבואי למשקים, לסככות ולרפתות כדי לחזות בבקר במקומותיו. פרות שאותן יציגו המשקים:

זהירות בדרכים! זהירות בדרכים!

מסתבר שאף לצורה זו של תצוגה סכנתית שלה: באי התצוגה שנסעו באוטופוס הראשון ניצלו בנס מאסון עקב תאונת דרכים שאירעה בשעת הנסיעה לבית-אלפא.

■ **קבוצה 1:** קבוצת בנות הפרים **גיל, קישון**. שני פרים אלה הם מן הפרים הנבחרים של "און", שבנותיהם פזורות למאות ולאלפים בעדרי הארץ. מבחינת תנובת החלב הן בערך שוות ובתצוגה זו רצינו לראות אם ובאיזו מידה עולה קבוצת בנות אחת על בנות הפר האחר במבנה גופן, במבנה העטין ובאחידות הנכס התורשתי.

* הדברים מובאים מתוך "דפי מזרע", עלון קיבוץ מזרע מיום 17.10.1958 ומתוך כתובים השמורים איתי (א.ס.).

הפרה "פולה", מן המוצגות בקבוצת האלופות של מזרע, זכתה להקים דורות של בנות, נכדות, נינות ושילשות, שמספרן מגיע למאות ולאלפים!!! בנה "פעיל" ונכדיה "קומס" ו"פז" נמכרו ל"און" והוזרעו בהם כבר אלפי פרות, כמו כן נמכרו שלושה מבניה למשקים כברי, שביציון ושלוחות, וגם הם כבר העמידו ולדות הרבה.

המחלקה לבקר והמדריך האזורי אריה הנדל (אלדן), המרכז המשותף להדרכה חקלאית (לימים שה"מ), המשקים והרפתנים בבית-אלפא, מזרע ויפעת והוועדה האזורית של הבוקרים בעמק יזרעאל (בהרכב תרצה ויינשטין מכפר יחזקאל, ברונו מהזורע, מרדכי מגניגר, אילון מיזרעאל ואלי סמסון ממזרע) לא חסכו מאמצים מצידם על מנת להכין ולבצע את התערוכה.

התערוכה השניה התקיימה כעבור שנה במשק יגור. הוצגו בה 74 פרות מתשעה משקים סמוכים, בנות הפרים: **חמדן, מלך, מקסים, סנה וספיר**. באו לתערוכה כ-350 רפתנים ומאז ועד היום הפכו התערוכות באזור "און" לשיגרה ברוכה שעוד חוזקה עם בניית סככת התצוגות ליד שריד, בה התקיימו כבר 38 תערוכות ויש כבר מסורת.

משם נוסעים למזרע. שומעים דברי הסבר קצרים מפי עמוס שפירא (ממזרע דאז, ממעברות דהיום), מקבלים דף הסבר שהוכן על ידי משה ד' ועוברים לרפת שנוקתה וסויידה לכבוד המאורע. קבוצת בנות "גיל" מול בנות "קישון" בצורה המאפשרת השוואה טובה; בהמשך קבוצת הפרים הצעירים, כשבנות "סנה" מהוות רוב, שבע במספר, אחידות במבנה גוף קטן יחסית ומולן קבוצת הרשות, קבוצה רבת רושם של **13 פרות אלופות** (אלופה היא פרה שהגיעה לתנובת חיים של 50,000 ק"ג חלב או 1850 ק"ג שומן). מעל כל אלופה שלט מאיר עיניים ועליו שם הפרה, מוצאה, גילה ועקומת תנובותיה. קבוצה זו זכתה להערכה נלהבת מצד כל באי התצוגה בהיותה באמת השג טיפוחי של רפת מזרע שבכל הארץ אין כמותו.

ממשיכים ליפעת, שם מוצגות הפרות באחת מהסככות הגדולות. קבוצת הרשות היא קבוצת בנות של הפר "קנדי", שהיה ב"און" לפני שנים אחדות. קבוצה זו עשתה רושם רב באחידות המבנה, הצבע והעטין שלהן.

מתרשמים גם מיתר הקבוצות וממשיכים לפריה של "און" בשריד, מסתכלים ב"אבות העדר" שאת בנותיהן ראינו במשקים. מתכנסים לשיחת סיכום קצרה ומציינים, שהיה זה מפעל מוצלח ושגם בצורה זו של תצוגות בקר נודדת ניתן לשפוט ולהעריך ולהשוות בין קבוצות הבקר השונות.

תנובות פולה 1038

התחלובה	י"ח	חלב ק"ג	שומן ק"ג	שומן %	יומית ק"ג
1	386	5032	194	3.85	13.0
2	363	6040	229	3.8	16.6
3	267	5702	207	3.6	21.3
4	306	6292	230	3.66	20.6
5	285	5534	177	3.2	19.4
2 בנותיה: סלינה:					
1-6	2251	37739	1593	4.2	16.8
פניה:					
1-3	998	17911	644	3.6	17.9